

ABSTRAK

Undang-Undang Dasar Negara Indonesia tahun 1945 telah menjelaskan bahawa kerajaan mesti menanggung pembiayaan pendidikan bagi semua warga negara tanpa membezakan antara yang kaya dan yang miskin. Pelaksanaan pendidikan percuma secara rasmi dijalankan di Sulawesi Selatan pada tahun 2008 di Daerah Gowa, Indonesia. Namun, hingga kini banyak kajian mendapati pelaksanaan pendidikan percuma hanya setakat menjaga kepentingan reputasi Kerajaan dan Majlis Daerah tanpa memikirkan pembiayaan, kemudahan dan mutu pendidikan. Namun, perspektif negatif ini tidak memberi kesan kepada Majlis Daerah untuk melaksanakan pendidikan percuma. Justeru itu, kajian ini penting dan bertujuan untuk meneroka dan memahami pelaksanaan pendidikan percuma yang berlaku di peringkat Majlis Daerah. Reka bentuk kajian kes dan Teori *Grounded* digunakan untuk memahami dan meneroka fenomena ini. Sumber data adalah dokumen, temu bual dan pemerhatian. Pengumpulan data bermula daripada pengumpulan dokumen di peringkat Majlis Daerah dan sekolah. Manakala data temu bual secara individu diperolehi daripada 46 orang peserta yang dipilih menggunakan persampelan bertujuan, yang terdiri daripada Jawatan Eksekutif, Legislatif dan *stakeholders* sekolah. Data dokumen, temu bual dan pemerhatian dianalisis dengan menggunakan pengekodan terbuka, pengekodan silang dan pengekodan terpilih serta perisian Nvivo. Hasil kajian mendapati 10 proses dalam sistem pelaksanaan pendidikan percuma di peringkat majlis Daerah yang terangkum dalam lima fasa iaitu peranan dan fungsi majlis Daerah, sistem pembiayaan, penyaluran pembiayaan, keberkesanannya pembiayaan dan pembahagian pembiayaan. Sumber pembiayaan pendidikan percuma di sekolah adalah daripada Majlis Provinsi sebanyak 40 peratus dan Majlis Daerah 60 peratus. Semua pembiayaan ini dikendalikan oleh Majlis Daerah. Kajian juga mendapati ketidakselarasan daripada pembiayaan pendidikan, kemudahan yang diperlukan sekolah, keterlambatan penyaluran pembiayaan pendidikan kepada sekolah, keterbatasan kemudahan pembelajaran dan berlaku ketelusan terbuka dan tertutup yang mengakibatkan munculnya konflik di peringkat sekolah. Justeru itu, bagi mengatasi kelemahan pembiayaan pendidikan, pengurusan pembiayaan di peringkat sekolah amat diperlukan menerusi penyesuaian pembiayaan dan sistem ganti pembiayaan. Hasil daripada kajian ini mengemukakan satu bentuk Teori *Grounded* yang mengetengah kan tiga tahap pembangunan pembiayaan pendidikan percuma (TT-PPPP) iaitu transformasi lingkar struktur, transformasi peranti sistem pembiayaan dan transformasi paradigma sosial. Akhirnya, kajian ini menyumbangkan gagasan dan arah tuju kepada pelbagai pihak mengenai komitmen pembiayaan pendidikan di peringkat Majlis Daerah dan sekolah dalam mengenal pasti keperluan kemudahan pendidikan sebagai teras utama dalam aspek pencapaian pelaksanaan pendidikan percuma di Indonesia.

ABSTRACT

Constitution of the State of Indonesia in 1945 has explained that the government must bear the cost of education for all citizens without distinction between the rich and the poor. The implementation of free education was formally executed in South Sulawesi in 2008 in Gowa Regency, Republic of Indonesia. However, until now many studies have found that free education is implemented only to safeguard the interests of Government and the District Council reputation without thinking of the funding, facility, and quality of education. On the other hand, this negative perspective does not affect the District Council to implement free education. Therefore, this research is significant in order to explore and understand the implementation of free education at the district level. The design of case study and grounded theory are used to understand and explore this phenomenon. Data sources are documents, interviews and observations. Data collections start with compiling documents at district and school levels. Meanwhile individual interview data were gathered from 46 participants, selected using purposive samplings, who comprised of executive officers, legislative and school stakeholders. The data from documents, interviews and observations are analysed using open coding, selective coding and axial coding by using NVivo software. The study found that there are 10 processes in the implementation of free education system at district level which are summarized in five phases: the role and functions of the District Education Bureau, the financial system, financial distribution, financial effectiveness and financial division. The sources of free education fund in school are 40 per cent from the Provincial Council and 60 per cent from the District Education Bureau. All funding is handled by the District Education Bureau. The study also found that conflicts exist in schools due to the inconsistency in terms of educational financing, school facilities, delay in the distribution of education fund to schools, limitation in terms of learning facilities and the occurrence of open and close transparency. Therefore, to overcome the weaknesses of the financing of education, it is necessary to manage the finance at school level through financial adaptation and changing the system of financing. The results of this study is presented in a form of Grounded Theory, which states that there are three stages of development in free education fund (TT-PPPP), namely the transformation of the loop structure, financial transformation of device system and the transformation of social paradigm. Finally, this study contributes ideas and direction to various parties about education funding commitments at the District and School level in identifying the core needs in terms of achievement of the implementation of free education in Indonesia.